

A m. kir. földművelésügyi miniszter 57.100/1944. F. M. számú rendelete a vadászati tilalmi idők megállapításáról szóló 38.000/1943.

F. M. sz. rendelet egyes rendelkezéseinek a módosításáról.*

A vadászatról szóló 1883:XX. törvényekben meghatározott vadászati tilalmi idők módosítása tárgyában kiadott 1925:XXIV. t.-c. 1. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem:

1. §. A vadászati tilalmi idők megállapításáról szóló 38.000/1943. F. M. számú rendelet (Budapesti Közlöny 1943. évfolyam, 159. szám) 1. §-a (1) bekezdésének f) pontjában foglalt rendelkezés akként módosul, hogy *mezei-nyúlra február hó 1. napjától október 1. napjáig tilos vadászni.*

2. §. A jelen rendelet a kihirdetésének napján lép hatályba.

Budapest, 1944. évi január hó 14-én.

Báró Bánffy Dániel s. k.,
m. kir. földművelésügyi miniszter.

I R O D A L O M

Nemzetvédelem — Országvédelem. (Az Országos Nemzetvédelmi Bizottság kiadása, Budapest. 1943.)

Vészterhes időkben kétszeresen meg kell szívlelnünk a klasszikus görög in.elmet: „Ismerd meg önmagadat!”

Ennek a jegyében látott napvilágot az Országos Nemzetvédelmi Bizottság legújabb kiadványa, amelyet bátran nevezhetünk minden aggódo magyar bibliájának. Ezért foglalkozunk vele itt a szaklap hátsóoldala is mert a magyar erdészet katonái mindig töretlen hűséggel és áldozatkészséggel szolgálták hazájukat, mindenekelőtt magyarok voltak, tehát most még inkább tudniok és teljesíteniök kell kötelességüket.

Vitéz *Magasházy László* bevezetője határozott körvonalakkal jelöli ki a munka célját: a Dunamedencébe rendelt magyarság hivatástudatának a megerősítését a történelmi mult érdemei, népi erejének értéke és sorsdöntő politikai szerepe alapján.

A 375 oldalra terjedő kötet 4 főfejezetre tagozódik.

Az elsőben, amelynek „Öntudatos magyarság” a címe, vitéz *Faragó Ede* ismertet meg bennünket a magyarság küldetésével, lelkiségének erőforrásaival, az idegen hatásokkal és a fejlődés jövő útjával.

A „Totális nemzetvédelem” c. fejezetet *Bartos Dezső dr.* írta. A most dúló egyetemes háborúban semmi sem lehet jelentéktelen, ami erőnk és hitünk növelését szolgálja, tehát a célszerű propagandától kezdve a népi szociális politikán, az egészségvédelmen és az ifjúság nevelésén keresztül mindent meg kell ragadnunk, hogy megállhassuk helyünket a rettenetes világégésben.

Hiszen egy népnél sem vagyunk kisebb értékűek! Erre tanít meg bennünket *Nagy László* a „Honfoglalás-országépítés” c. fejezetben, amely a magyar történelem kimagasló eseményeiről ad igen jól összeállított, tárgyilagos útravalót, hogy a sivár és szomorú időkben okulásunkra, felemelkedésünkre szolgáljon.

A munka utolsó fejezetének „Nemzetvédelem-önvédelem” a címe. Ebben *Kovács Tivadar* világítja meg avatott tollal a haza fogalmát,

* Megjelent a Budapesti Közlöny 1944. évi január 15-i, 11. számában.

helyes szolgáltatát és azokat a köteleéseket, amelyek öntudatos magyarságunkból folynak.

A nemzeti közösségért ma mindenkinek áldozatot kell hozni, még pedig azon a helyen, ahová hivatása rendelte vagy munkája köti.

A haza szolgálata azonban nem záródik le a hivatalos idő végével. Az íróasztal, a műhelypad, sőt a szabadidő számtalan lehetősége mind-mind egy-egy téglát adhat a kezünkbe a boldogabb, erősebb magyarság felépítéséhez.

Irredentizmus, hírszerzés, kémelhárítás nemcsak a hivatalos ténnyezők munkaterülete, mindnyájan belekapcsolódhatunk messzenézők céljaik szolgáltatába, kisebb-nagyobb mértékben tevőlegesen is, mindenekelőtt azonban a hallgatás művészetével...

Az Országos Nemzetvédelmi Bizottság ennek a műnek a kiadásával komoly és maradandó munkát végzett. M.

Vitéz Váry József: Korszerű fatelep. (A „Magyar Fapiac“ kiadása, Budapest, V., Nádor-utca 26. 1943.)

Jól mondja a szerző, hogy könyvből nem lehet a kereskedelmet megtanulni. Viszont éppen olyan jól tudja, hogy a leggyakorlottabb szakember is hálás az ismeretek rendszeres összefoglalásáért és azoknak a forrásoknak a megjelöléséért, amelyek tudásának a bővítésére szolgálnak.

Amikor tehát *vitéz Váry József* több évtizedre terjedő fakeskedő-multjának a tapasztalatait és az újabb szakirodalom adatait igen célszerű gyakorlati formában kartársai rendelkezésére bocsátja, hasznos és bizonyára örömmel üdvözölt munkát végzett.

A telepes fakeskedelem lényegének a rövid ismertetése után külön-külön fejezetben foglalkozik a puhafa-telep összes tudnivalóival (választékok, melléktermékek, méretek, osztályozás) az áru beszerzésével, átvételével, kezelésével s tárolásával, az eladási ár kiszámításával, az eladás lebonyolításával, a telep ügykezelésével, a zárlat, leltár és mérleg összeállításával, azután a keményfateleppel, a lombos fűrészfűrészek tulajdonságaival (szárazsági fok, alakváltozás, hasadás, repedés, stb.) helyes kezelésével (rakásolás, megóvás), vételével és eladásával, a fontosabb fajokkal, végül pedig a fa mérésével, ennek módjával és eszközeivel.

A 132 oldalas munka rengeteg adatot tartalmaz és mindenben a gyakorlat kívánalmaihoz igazodik, a kis üzemek szempontjából ez kétségtelenül igen nagy előnye.

A függelékként közölt fajsúly- és összehasonlító, ill. árszámító táblázat ugyancsak az irodalmi munkák megkönnyítését célozza, tehát célszerűen egészíti ki a feldolgozott anyagot. A könyv ára 18.— P.

M.

Béky Albert: Útmutatás erdei facsemeték nevelésére és az azokkal való bánásra a hegyvidéken. II. kiadás. (A m. kir. földművelésügyi minisztérium kiadása. Debrecen, 1943.)

Az általánosan ismert, pompás vezérfonal új kiadását azok a nagyszabású erdőültetési feladatok tették szükségessé, amelyek a visszacsatolt felvidéki, kárpátaljai és erdélyi területeken várnak a magyar erdészetre.

A kiváló szerző előrehaladott kora ellenére is készséggel vállalta a m. kir. földművelésügyi minisztérium felkérésére az anyag átdolgozását és sajtó alá rendezését; aki csak egy pillantást is vet a füzetbe, láthatja, hogy hiánytalan munkát végzett.

A csemetekert helyének a megválasztásától kezdve mindent gondosan számbavesz és lelkiismeretesen mérlegre tesz, ami az eredményes csemetetermelést a legcsekélyebb mértékben is befolyásolhatja. A csemetekert alakja, nagysága, beosztása, talajának minősége, megmunkálása, vetéshez előkészítése, a mag elvetése, a csemeték ápolása, ritkítása és átiskolázása, az ugar és gondozása, a talajjavítás, trágyázás, a csemeték kiszedése és elültetésig való kezelése, végül elültetésük módjai és a maggal-erdősítés (fafajok szerint!) a fejezetei a kis füzetnek, amelynek nem szabad hiányoznia egyetlen erdész asztaláról sem.

Kapható — 80 fillér beküldése ellenében — a miskolci, kassai, ungvári, bustyaházai, rahói, nagybányai, marosvásárhelyi és gödöllői m. kir. erdőigazgatóságoknál.

M.

Rásonyi Papp Gedon: A méznád. (Paulovits Imre kiadása, Budapest. 1943.)

Bizonyosra vesszük, hogy olvasóink is hallottak már arról a csodálatos cirokfajtáról, amelyről *Dudás István* Nikitri községbeli lakos már 1912-ben hírt adott a „Vadászat és Állatvilág” hasábjain. Az első világháború a feledés homályába szorította a közleményt, és csak a kis-kunhalasi *Bergendy Szilveszter*nek a „Gyümölcskultúra” c. szakkal egykori szerkesztőjének köszönhető, hogy az első biztató kísérletek után a tudományos kutatás is komolyan kezdett foglalkozni az érdekes növényvel. Ennek során hamarosan kiderült hogy különösen hazánkban nagy jelentőségre tarthat számot, és örömmel állapíthatjuk meg, hogy ma már szerte az országban, komoly édescirok-tenyésztés folyik.

A szerző 40 oldalas kis füzete a termelés és feldolgozás körül szerzett tapasztalatok ügyes, rövid összefoglalása, tehát a kisemberek körében is őszinte érdeklődésre tarthat számot.

Ellátási nehézségeinkre való tekintettel talán nem végzünk felesleges munkát, ha részletesen felsoroljuk, hogy mit lehet előállítani a bő cukortartalmú édescirokból?

Ha csalamádénak és takarmánynak vetik, frissen és szárítva etethető. A csalamádé rendre vágva, egész szárával szárítható, a tejesérésben levágottat pedig feltétlenül szecskázni kell, és etetése vagy frissen vagy silózva vagy megszáritva történjék. Az utóbbi felér bár milyen abraktakarmánnyal.

Magtermelés esetén olyan magot kapunk, amely minden állatnak elsődrendű szemes-akarmány. A baromfiaknak pompás eledele, de sertés-hizlalásra is kiválóan alkalmas. Megőrölve olyan fehér lisztet ad a mag, amely kenyérsütésre is megfelelő, sikeértartalmú lisztek keveréséhez pedig az eddig használt lisztek között a legjobb. Korpája a búza- és rozskorpával egyenlő értékű. Mint vetőmagnak ma még igen nagy a métermázsánkénti ára.

A beérett édescirokszár levele igen kiváló takarmány, szára leszecskázva és kipréselve jó mézet, illetve zamatos szörpöt vagy ú. n. édescirok-pálinkát, nagyban történő termelés esetén pedig itali szeszt ad. Ha a leszecskázott és megszáritott szarát megőröljük, rendkívül keresett édesipari lisztet, ha pedig megpörköljük, igen zamatos kávéval kapunk. A liszt különböző nemes fűszerek vivőanyagaként is felhasználható. De a leszecskázott és megszáritott szár, minden egyéb beavatkozás nélkül is a legkiválóbb abraktakarmány. Minden állat rendkívül szereti, és sertés-hizlalásra is alkalmas. A kipréselt szárral mindez szintén elérhető, de így cukortartalma természetesen sokkal kevesebb.

Gyümölcsstermelők naptára. 1944. (Az Északpestmegyei Szőlő- és Gyümölcsstermelők Egyesületének a kiadása, Budapest, 1943.)

A hazai gyümölcskultúra örvendetes fejlődését igazolja a 128 oldalas, kitűnően összeállított útmutatás is, amelyhez *Reichenbach Béla dr.* egyetemi ny. r. tanár írt megszívlelendő előszót.

A mindennapi használatra szánt szövegben a vitaminkert-tulajdonostól a nagytermelőig mindenki megtalálja az őt érdeklő fejezetet, mert nemcsak a gyümölcsstermelés legújabb kérdéseivel foglalkozik behatóan, hanem ismerteti a zöldségfélék nevelését, a szőlőművelést, a virágkertészetet, baromfitenyésztést és a méhészetet is.

A gyümölcsstermelésre vonatkozó 4 főrész (1. a gyümölcsös megteremtése, 2. mégnemtermő gyümölcsös, 3. termő gyümölcsös, 4. védőszer) a tudományos kutatásnak a gyakorlatban is bevált eredményeit tartalmazza az alkalmazott eljárások tárgyilagos összehasonlításával.

A javasolt műveleteket számos kép és rajz világítja meg, a szöveg nyelvi szempontból is kifogástalan, a naptárt tehát igazán melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Ára 3.80 P, beszerezhető a kiadó egyesületben (Budapest, VII., Rumbach Sebastyén-u. 5.) vagy minden nagyobb magkereskedés útján.

HAZAI FOLYÓIRATOK.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye. (77. kötet, 1943.)

25. sz. — *Vastagh G.*: Milyen kötőanyagot használtak a rómaiak a pannoniai erőd-építkezéseiknél? — *Ruzitska*: A korinthusi csatorna megnyitásának ötvenedik évfordulójára.

Értekezések/Beszámolók. *Verő J. dr., Schleicher A.*: Hegesztett illesztések minőségének bírálata sztatikai vizsgálat alapján. — *Hertelendi L. dr.*: Korrozíóvizsgálati módszerek.

26. sz. — —: A budapesti nagyvasúti pályaudvarok rendezésének kérdése.

A Műszaki Világ. (VII. évf. 1943.)

25. sz. — —: A budapesti kikötők, az állami kikötőhálózat és a hajózás fejlesztésének problémái.

26. sz. — *Vér T. dr.*: Mélyreható műszaki reformokat! — *v. b. Becske K.*: Karácsonyi gondolatok. — *Morvay R. dr.*: A városrendezési törvény néhány jelentősebb eredménye.

A Természet. (XXXIV. évf. 1943.)

12. sz. — *Máthé I. dr.*: Szállápja. — *Kolozsváry G. dr.*: A trieszti öböl tengerimakkjai.

A Vadászkutya. (IV. évf. 1943.)

12. sz. — *Forti J. dr.*: Karácsonyi gondolatok. — *Vass F.*: Vadászkutyáink a XIV. században. — *Sólyom*: Kutyatársadalom. — *Kiss F. dr.*: Ha.... — *v. Szalay Gy.*: A tacskóról. — *Hoffmann F. dr.*: A kutyák téli tartása és etetése.

Bányászati és Kohászati Lapok. (LXXVI. évf. 1943.)

24. sz. — —: Beszámoló az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület 1943. évi október hó 17-én tartott 51. rendes közgyűléséről. (3. bef. közl.) — *Diószeghy D. dr.*: A mészégetés hőgazdasági kérdései. — *Schmidt E. R. dr.*: A geotermikus grádiens.

Bástyánk. (3. évf. 1943.)

12. sz. — *Fekete Z.*: Emlékezés. — *Krug L.*: A selmeci Főiskola menekülésének története. — *Faller J.*: A Bánya-, Kohó- és Erdőmérnökhallgatók Ifjúsági Körének multjából. (2. közl.) — *Roth Gy.*: A selmeci diákéletéről. (3. bef. közl.) — *Papp L.*: Vita után. — *Némethy L.*: Budapest—Szófia.

Erdészeti Kísérletek. (XLIV. évf. 1942.)

1—4. sz. — *Győrfi J. dr.*: Fürkészdarázs kutatásaim eredménye, különös tekintettel a mellékgazda kérdésére. — *Fehér D. dr.*: Vizsgálatok az erdő szénsav-táplálkozásáról. — *Győrfi J. dr.*: Magyarország Pissodes fajai. — *Fehér D. dr.*: Az elemek által kibocsátott áthatoló sugárzás biológiai hatásáról. — *Vági I.*: Vizsgálatok egyes sopronvidéki erdei talajok reakciójáról.

Fás Tudósító. (II. évf. 1943.)

49—50. sz. — *v. Szilágyi-Ilosvay L.*: Az erdőgazdaság átmenetgazdaságban. — *Peremartoni-Nagy S.*: Fűrésziparunk jövője. — *v. Fejes J.*: Erdőfeltárás és iparosítás az átmenetgazdaságban. — *Modrovich F.*: Az átmenetgazdaság erdészeti kérdéseiről. — *v. Onczay L.*: A fa átmenetgazdaság elvi alapjai. — *Lengváry Gy.*: Szervezési kérdések. — *v. Násfay Z. dr.*: Munka, tőke és gép a fa átmenetgazdaságban.

51—52. sz. — *v. Váry J.*: Az áru átvétele. — *Fazekas F. dr.*: A bérvágási rendeletről. — *Simó A.*: A Székelyföld faszállítási problémáiról. — *Cseh F. dr.*: A faipar jövője. — *Unger F. dr.*: A háborús vetélti ügyletek teljesítése.

Gazdatisztek Lapja. (XLVIII. évf. 1944.)

1. sz. — *F. Gy.*: Gróf Somssich László. — *Kiss M.*: Fény és árny. — *r. —gy.*: Kortűnet. — *Benedek D.*: Tintacseppek.

Kémikusok Lapja. (V. évf. 1944.)

1. sz. — —: *Fabinyi Rudolf* és *Pfeiffer Ignác* arcképleleplezésének ünnepélye. — *Romwalter A. dr.*: Fertőtlenítés hipokloritonokkal.

Kertészeti Szemle. (XVI. évf. 1944.)

1. sz. — *Kulcsár R.*: Gasteriák-Haworthiák. — *Frank T.*: Magtermesztés. — *Pap I.*: Mit várunk a Szövetkezettől? — *Acsádi J.*: Az önálló kertészek betegség és agkori biztosítása.

Köztelek. (LIII. évf. 1943.)

49. sz. — —: A mezőgazdasági termelés fejlesztése és a hitel. — *Surányi J. dr.*: Néhány szó a mák termesztéséről és a kártevők elleni védekezésről. — *Szabó Z. dr.*: Adatok a rizs gyomnövényzetéhez. — *Márkus J. dr.*: A bivaly hústermelése. — *Balleneger R. dr.*: A szikes talajok javítása nagyüzemszerűen.

50. sz. — —: A tengerentúli gabonatermelés és ellátás helyzete. — *Kalamenovitch G.*: Cikóriatermesztés az Alföldön. — *Legány Ö.*: Őszi mák — őszi vetésű mák. — *Kovács E.*: A tulajdonságok viszonyossága a szójababnál. — *Hatos G. dr.*: A ciroknövény mérgező hatása. — *Fellner K. dr.*: Vetőmagértékesítésünk jövő problémái.

51. sz. — *Surányi J. dr.*: Cukorrépatermesztés és fajtakérdés. — *Husz B. dr.*: A vírusbetegségek jelentősége a növénytermesztésben. — *Balleneger R. dr.*: A gyümölcsfák táplálásának némely talajtani vonatkozása. — *Weiser I. dr.*: A csillagfürt kesertelenítése. — *e. Dorner*

B.: Eszmefuttatás a disznóbőr körül. — *Báldy B.*: Baromfitenyésztésünk termelési lehetőségei országrészenként.

52. sz. — *Fabricius E.*: Növénytermesztésünk jövő irányzata. — *Rege K. dr.*: Háborús üzemi problémák. — *Toldy M.*: Létesítsünk országos lótenyésztési alapot! — *Vermes A.*: A gép a mezőgazdaságban. — *Grábner E.*: A takarmánynövények nemesítésének és vetőmagtermesztésének háború utáni hivatása. — *Horn A.*: Elárulja-e a szarvasmarha testalkata a jó szervezetet és takarmányértékesítő-képességet?

Magyar Méh. (65. évf. 1944.)

1. sz. — *Szabó K.*: Magtermelés-mézttermelés! — *Hartwiger Á.*: „A haldokló tarlóvirág!” — *Trapl D.*: A pamutkoró a méhészet szolgálatában. — *Takács M.*: Egyesítés-anyásítás a nyugalmi időben.

Mezőgazdasági Közlöny. (XVI. évf. 1943.)

12. sz. — *Mihály B. dr.*: A háborús Európa és az olajosmag termesztés. — *Ifj. Gébert J. dr.*: Kereskedő legyen-e a mezőgazdasági termelő szövetkezet? — *r-a.*: Bulgária közgazdasági életéről.

Nimród Vadászlap. (IV. évf. 1943.)

34. sz. — *Sólyom*: Panaszos levelek. — *Csepreghy Á.*: Lehet-e a fogoly elszaporodását csak tilalmazással elérni? — *Klőzel O.*: A Plai-pataki három boc. — *Pánczél J.*: Lőszermizériák.

35. sz. — *Sólyom*: Fogadatlan prókátorok. — *H. M. B.*: Medvevadászaton Mármarosban. — *B. Holtzer L.*: Az uhu szerepe a solymászatban.

36. sz. — *Csathó K.*: A vadászat meg az író. — *Szigligeti Gy.*: Tölténypanaszokról.

Technika. (24. évf. 1943.)

10. sz. — *Schön Gy.*: A belföldi szén és tüzipa termelésének fokozása, energiagazdasági szempontból ésszerű felhasználása. — *Dörre E.*: Elavult városrészek újjáépítése. — *Fialovits B.*: A MÁV. gőzmozdonyainak fejlődése. — *Mázor L. dr.*: Az aktív timaföld és bauxit a kémiai iparban. — *Kazinczy L.*: A szerszám szerepe a gazdaságos vasipari gyártásban.

Természettudományi Közlöny. (75. kötet 1943.)

12. sz. — *Tóth G.*: A vitorlázó repülés újabb eredményei. — *Kieselbach Gy.*: A ciánózás hatása élelmiszereinkre. — *Vámos L.*: A vörösninnyi sugarak az orvostudományban. — *Makara Gy.*: Az oltóanyagtermelés kiütéses tifusz ellen. *Réthy A. dr.*: A talajfelfagyás mérése. — *Polgár F. dr.*: A magzat nemének megállapítása. — *Kendi Finály I. dr.*: Friss növények gyógyszeripari feldolgozása. — *Rapaics R. dr.*: Az inger legkisebb határértékei.

Pótfüzetek. 1943. 3. sz. (232.) *Majzon L.*: A foraminiferák és szerepük a rétegtanban. — *Vásony L.*: A rák biokémiája. — *Bányai J.*: Az érces telérek mikroszkópi vizsgálata. — *László T.*: Mágneses hangfelvétel. — *Regős J.*: A colchicin örökléstanai jelentősége. — *Kolosváry G. dr.*: A szigetek benépesedése állatokkal. — *Székesy V. dr.*: A farontó bogarak táplálkozásáról. — *Moesz G. dr.*: A rozsdagombák fertőzőképességére vonatkozó újabb ismeretek. — *Rapaics R. dr.*: A dohánymozaikvírus szerkezete. — *Rapaics R. dr.*: A szénhidrátok szerepe a virágképződésben. — *Tokody L. dr.*: Újabb nézet a Föld magjának összetételéről. — *Tokody L. dr.*: Elemek vándorlása a földkéregben.

— *Szarvas P. dr.*: Az energiatétel és az újabb fizika. — *Kiltzer Gy.*: A lecsapódó vízgőz sűrűsödési magvainak halmazállapota. — *Berényi D. dr.*: Hőmérsékletészlelések a révi Zichy-barlangban és környékén.

Vadászat-Halászat. (XI. évf. 1943.)

23. sz. — *k. Benkő P.*: Tölténypazarlás. — *a. Balogh A.*: A német golyóstöltények kiválósága. — *Igali-Mészáros J.*: Az édesvizek cápája.

24. sz. — *U. M.* Az ötvenéves Madártani Intézet. — *k. Benkő P.*: A magyaróvári vascappantyú. — —: Adatok a csuka táplálkozásához. — *k. Koppányi I.*: Harcias halak (III.). — *Leidenforst Gy. dr.*: Harminc évvel ezelőtt indult útjára az első magyar tengerkutató-expedíció.

Vadászság. (III. évf. 1943.)

34. sz. — *Mészáros P.*: A fácánkakas s a nyúl tilalmi idejének egyesítése s legcélszerűbb megállapítása. — *Gyulavári J.*: Ítélet a „Ki a bűnös?” című történetre. — *Révay Gy.*: Levél egy erdélyi vadászhoz. — *K. K. Benkő P.*: A sörétes puska hibái. — *Gy. Takách Gy.*: Vigasz-bikát, bakot nem ismerék.

35. sz. — *Gy. Takách Gy.*: Vadászok ne lépjenek be részjegytársaságokba. — *Gyulavári J.*: Időszzerű és megoldásra váró kérdések. — *Steinwalter K.*: Mogyorófajd (császármadár) vadászat. — *A. Balogh A.*: Széljegyzetek a Vadászság november 15-i számához.

36. sz. — *Mészáros P.*: Gondolatok a vadászkarácsonyfa alatt. — *Aigner Ö.*: A szarvas hangja. — *Anonimus*: A medve, mint „duvad”.

KÜLFÖLDI LAPSZEMLE.

SCHWEIZERISCHE ZEITSCHRIFT FÜR FORSTWESEN. 1943. 12. sz.

Vogt: A sumiswaldi paraszterdő. (*Der Bürgerwald von Sumiswald.*) 345—351. old.

A sikeres száraló-üzemmód szép példája, amelynek az adatai kétségtelenül igen figyelemreméltók.

Knuchel: Erdészeti problémák az Andekben és Peru tengerparti vidékein. (*Forstliche Probleme in den Anden und Küstengebieten Perus.*) 355—356. old.

Olvasmánynak is érdekes közlemény, amely valóban meggyőző képet ad az erdő sokoldalúságáról.

Schmuziger: Erdősítések nagyobb magasságban. (*Aufforstungen in höheren Lagen.*) 357—364. old.

A Labrie nevű alpesi közbirtokosság tulajdonában lévő, 242 hanyi erdőbirtokon 1500—1780 m magasságban végzett erdősítéseket írja le, és szép példáját szolgáltatja annak, miként lehet a legmósbább körülmények között is eredményt elérni. Hangsúlyozza a növényzövetkezesi és talajtani előtanulmányok fontosságát, a víztelenítések jótékony hatását, és különösen kiemeli, hogy a teljesen kopár területeken a füvek és cserjék meghonosítása legyen az első lépés; a nagyon gondosan végzett erdősítés csak a talajtakaró záródása után veheti kezdetét.

DER DEUTSCHE FORSTWIRT. 1943. 97/98—99/100. sz.

Franck: Erdő és nép. (*Wald und Volk.*) 401—403. old.

Dr. Köstler tanár nemrégén megjelent „Wirtschaftslehre des Forstwesens“ c. könyvének az ismertetése. A Nemzetközi Erdészeti

Központ vezérigazgatójának kitünő munkáját egyesületünk is megkapta, rövidesen részletes méltatással szolgálunk róla.

Gr. Droste zu Vischering: Paraszterdő-teljesítmények, amelyekről a statisztika nem tud. (Leistungen des Baerwaldes, von denen die Statistik nichts weiss.) 403—404. old.

A Hochsauerland-ban lévő brilloni kerületben a parasztság 40 év óta eredményes erdőgyarapító munkát folytat a kopárok és a mezőgazdasági művelésre kevésbé alkalmas területek befásításával. Ilyen módon 5.240 ha-ral növelte erdeinek a területét, és ma már a korszerűség kívánalmainak megfelelően tartamos gazdálkodást folytat.

Tudomásunk szerint a szerző közleménye az első, amely a parasztgazdaságok faszükségletére vonatkozólag ad felvilágosítást: megállapítása szerint a kerületben évente és átlag 1:08 m³ a mezőgazdaság ha-kinti vastagfa-fogyasztása.

Dörr: A tölgylemezrönkő. (Vom Eichenfurnierstamm.) 409—411. oldal.

A tölgyfurnirrönkő ára a fa szöveti minőségének, évgyűrűszellességének, ágtisztaságának, a fa színének, a rönkő átmérőjének és hosszának a függvénye.

A legkényesebb igényeket kielégítő anyag Németországban ma is szabad forgalom tárgya.

INTERNATIONALER HOLZMARKT. 1943. 48—50. sz.

Remuss: Fahajóépítés a Visztula torkolatában. (Holzschiffbau an der Weichselmündung.) (48. sz. 13—15. old.

Néhány érdekes kép és adat Danzig hajóépítő multjából.

—: **Egységes fogalom meghatározás a faiparban. (Einheitliche Begriffbestimmungen in der Holzindustrie.)** 48. sz. 19—24. old.

Felöleli a mértékegységeket, a fűrésztelepek nagyságának a meghatározását, a nyers szerfa, a rakásolás, a szerszámok, a különböző fagmunkálási módok leírását, a fűrészárak választékait és a melléktermékek fogalmának a pontos elhatárolását.

A mintaszerű gonddal készült összeállítást nagyon ajánljuk a fával foglalkozó összes szakemberek figyelmébe!

Rüb: A fa természetes és mesterséges szárítása. (Das natürliche und künstliche Trocken von Holz.) 48. sz. 37—45. old.

A kétféle eljárás tárgyilagossá összehasonlítása, a mesterséges szárítás gazdasági, üzemi és minőségjavító előnyeinek komoly adatokkal történő bizonyítása és néhány jótanács a kisebb-nagyobb szárítóüzemek berendezésére, a célszerű lemezszárítás, a korszerű ellenőrző műszerek és a helyes tárolás ismertetésével.

Geiger: Deszkából és pallókból készült értékes faépitmények összekötői. (Die Holzverbinder des hochwertigen Holzbaues aus Brettern und Bohlen.) 49. sz. 34—43. old.

A lapunk 1943. évi XII. füzetében (582. old.) ismertetett tanulmány folytatása.

Franges: A Karszt fásítása. (Die Aufforstung des Karstes.) 50. sz. 14—16. sz.

A bosznia-hercegovinai Karszton az első világháború előtt végzett erdőszítési kísérletek szép eredményekkel bíztattak. *Dimitz* szerint az ottani, számszerint mintegy 30.000 erdőmaradvány, amelyben ma alig található fa, csak teljesen értéktelen bozót, rendes felújítás esetén és

15 éves vágásfordulóban kezelve, évente mintegy 90.000 m³ fát szolgáltatna, tehát teljes egészében fedezné a lakosság faszükségletét.

Wagner: A fa védelme a trópusokban, különösen a termeszkek ellen. (Erfahrungen über die Schutzbehandlung des Holzes in den Tropen, insbesondere gegen Termiten.) 50. sz. 16. old.

A „Thanalit U“ nevű telítősó teljesen megóvja a fát minden rovarrágástól, a nélkül, hogy az ilyen fából épült helyiségekben a tartózkodás az emberre vagy állatra káros lenne.

Belani: Fabeton. (Holzbeton.) 50. sz. 22—26. old.

A 30% fűrészporból és 70% betonból készült építőanyag egyre jobban tért hódít Németországban; különösen nyárilakok és hasonló építmények létesítésére alkalmas.

Vogel: A fagázgenerátoros járművek téli üzemzavarainak okai és azok megszüntetése (Ursachen und Beseitigung der Winterstörungen am Holzgasgenerator-Fahrzeug.) 50. sz. 35—37. old.

Néhány gyakorlati jótanács, magyarázó képekkel.

JOURNAL FORESTIER SUISSE. 1943. 9—12. sz.

Badoux: A Svájci Erdészeti Egyesület száz éves fennállásának ünnepe. (Fête du centenaire de la Société forestière suisse.) 201—210. old.

Svájc erdőbiztjai 1943 augusztus 28—30. napjain ünnepelték érdekképviselőik alapításának 100 éves fordulóját Lagenthal (berni kanton) városkában, ahol *Kashofer* erdőfelügyelő indítványára 1843 május 28-án alakult meg az egyesület. A hálás utódok egy fiatal tölgy elültetésével is megörökítették alapítójuk emlékét, majd megtekintették a híres Emmenthal-völgyet. A szerző részletesen ismerteti a jubileumi közgyűlés lefolyását s az azon elhangzott erdészeti szakelőadásokat.

Burger: A Baye de Montreux vízgyűjtőmedencéjének növényvilága, talaja s vízbefogadása. (La végétation, le sol et la teneur en eau de ses couches supérieures, dans le bassin d'alimentation de la Baye de Montreux.) 210—217., 235—240. és 266—268. old.

A talajtani viszonyokból vonja le következtetéseit — különösen a legelővé átalakított területekre vonatkozólag —, és ezek során kimutatja, hogy a növényzetnek és a talaj mikénti használatának jelentősebb a hatása a víz lefolyására, mint az azt befolyásoló többi tényezőnek (csapadék, elpárolgás, stb.) együttvéve.

de Kalbermatten: A Gryonne felső völgyében lévő erdők víztelelítése. (Assainissement des forêts de la Vallée supérieure de la Gryonne.) 217—220. old.

A lecsapolás műszaki munkáinak és költségeinek a részletes ismertetése után azt is megállapítja, hogy az azelőtt jórésben vízállásos helyek lecsapolása folytán a faállományok évi növedéke hamosan megkétszereződik.

Aubert: Néhány szó az áfonyákról. (A propos d'airelles.) 220—222. old.

A Svájcban előforduló négy fajtát (*Vaccinium myrtillus*, *V. vitis-idaea*, *V. uliginosum* és *V. Oxycoccus*) írja le a svájci erdőkben betöltött talajjellegző szerepük hangsúlyozásával.

de Luze: A szelidgesztenye-tenyésztés fokozása. (Le chataigner, essence a propager.) 222—226. old.

A szelidgesztenyének Svájcban — különösen Tessin kantonban — nagy a gazdasági jelentősége. Felkarolása tehát közérdek.

Leibundgut: Hozzászólás a vörösfenyő felújulásának a kérdéséhez. (Contribution à l'étude de la question du rajeunissement du mélèze.) 233—235. old.

A szerző kísérleti eredményekre hivatkozva számszerű adatokkal bizonyítja, mennyivel jobban kel a tülevelűeknek, különösen a vörösfenyőnek a magja, ha a talaj felső rétegét megművelik s a gyomnövényeket a magvetést megelőző időben eltávolítják.

Petitmermet: A Nemzetközi Erdészeti Központ tevékenysége. (L'activité du Centre international de sylviculture.) 257—262. old.

A szerző, aki Svájc államerdészeti igazgatásának főnöke, igen elismerő szavakban foglalja össze a Nemzetközi Erdészeti Központ (C. I. S.) eddigi tevékenységét. Elmondja, hogy az 1939 májusában történt megalakulása óta, a háborús nehéz viszonyok ellenére is mennyire sokoldalú és termékeny volt a Központ eddigi működése. Különösen az „*Intersylva*“ c. folyóiratában közölt tanulmányokkal s a „*Silvae Orbis*“ c. kiadvány-sorozatban eddig megjelent kötetekkel teljesített a C. I. S. már rövid idő alatt is igen hasznos szolgálatot. Eddig nyolc bizottsági ülést tartott (1. 1939 május, Berlin, 2. 1939. október, Róma, 3. 1940 március, Bern, 4. 1940 szeptember, Budapest, 5. 1941 szeptember, Baden-Baden, 6. 1942 szeptember, Bécs, 7. 1943 május, Berlin és 8. 1943 szeptember Szlovákia, Csorba-tó). Az ülések során számos előadás hangzott el, s azokat érdekes erdőbejárások követték. Mindez nagymértékben elősegíti a tagállamok erdőszakemberei között a megértést és az együttműködést.

A szerző meleg szavakkal méltatja a C. I. S. első elnökének báró *Waldbott Kelemennek* az érdemeit, s különösen kiemeli *Luncz Géza dr.* kartársunk szakbeli munkásságát: a *Silvae Orbis* sorozatban írt két kötetét és a legutolsó ülésen „az erdőn kívüli fatenyésztés“ tárgy során a magyarországi viszonyokról tartott előadását.

Aubert: Mit hoz a háborút követő idő? (E l'après-guerre?) 262—265. old.

Általános elszegényedést és olyan fokozott munka kötelezettségét, amilyet eddig még sohasem ismert a történelem. Igen jelentős lesz a szociális eszmék térhódítása az egész világon; a társadalom élete és berendezése alapjaiban meg fog változni. Mindennek az erdőszetét befolyásoló körülményeit nehéz előre látni; annyi mégis bizonyos, hogy az erdei terményeknek az eddiginél erősebb igénybevétele következik, és a fa ipari feldolgozásában fokozott fejlődésre számíthatunk. A háború a fának mint nyersanyagnak a közgazdasági jelentőségét igen megnövelte, ezt minden eszközzel továbbra is fenn kell tartani.

REVISTA PĂDURILOR. 1943. 1—4.

Vlad: Új üzemmód-átalakítási eljárás. (O nouă metodă de conversiune. 1—15. old.

Sarjerdőről szálerdőre való áttérésnek olyan módját keresi, amely a lehető legkevesebb hátránnyal és nehézséggel jár. A középerdő közvetítésével történő átalakítás csak komoly műszaki munka árán történhetik, az olyan áttérés pedig, amely a sarjról nőtt egyedeket közvetlenül a

szálerdő fordulójának végéig meghagyja, túlságosan sok anyagi áldozatot követel az erdőbirtokostól. A szerző ezért a két eljárás között keres újat, erdőtenyészeti és közgazdasági szempontból is előnyösebbet.

Nascu: Tűzifaturajozás a Maroson. (Plutăritul lemnelor de foc pe Mureș.) 16—19. old.

A tutajkötés gyakoribb eljárásait írja le, a tutajok méreteit és vázrajzát is közli a hasábtűzifa elhelyezési módjainak az ismertetésével.

Filipovici: Tűzifaturajozás a Maroson. (Plutăritul lemnelor de foc pe Mureș.) 20—23. old.

Az előző közlemény kiegészítése: a mederen kívüli tutaj egybeállítására során és vízrebocsátásakor követett eljárás leírása.

Pașcovici: Kiegészítő hozzászólás a bukovinai tölgy ismeretéhez. (Contribuțiuni la studiul stejarului din Bucovina.) 24—27. old.

A tölgy itt legtöbbször a bükkal és jegenyefenyővel elegyesen fordul elő. A kocsányos-tölgyet a görögkeleti egyház fokozottabb mértékben tenyészteti birtokain.

Vintilă: A légszáradt fa nedvessége. (Umiditatea lemnului uscat in aer liber.) 28—39. old.

Romániában végzett vizsgálatok alapján 12 különböző fajra közöl adatokat és grafikonokat.

Macedoneanu: A vadászterület igazgatásának legelső teendői. (Primele lucrări de organizare la un teren de vânătoare.) 40—43. old.

1. A terület terepviszonyainak és vadállományának megismerése részletes helyszíni bejárás alapján, 2. alkalmas vadőröz személyzetről gondoskodás, 3. a káros ragadozók elleni védekezés (csapdák felállítása, mérgezés), 4. vadetők, sózók, itatók elhelyezése a szükség szerinti mértékben és 5. az őrző személyzet utasítása pontos feljegyzési könyvecske vezetésére, amelybe minden bejárást be kell vezetni az észlelt vadváltó helyek, az erdőben látott személyek nevének, tüzek, lövések stb. feljegyzésével.

Ciurileanu: Az azimút számításának és két pont egymástól való távolsága megállapításának a tökéletesítése. (Perfecționări ale calculului azimutelor și distanțelor între 2 puncte.) 117—124. old.

Számtani levezetéssel új egyenleteket hoz.

Petcuț: Az erdők felújítására vonatkozó új intézkedések. (Noile dispozițiuni privind regenerarea pădurilor.) 125—135. old.

Romániában az 1942. évi november hó 30-án kelt 9105. számú földművelésügyi miniszteri rendelet a felújítási kötelezettség végrehajtását újból szabályozza. Lényeges haladást jelent, hogy a felújításhoz szükséges csemeték számát felemeli: túlevelűekből hektáronként 5500 drb-ot, lomblevelűekből 10.000 drb-ot kell kiültetni.

Nicoară: A mőc-kérdés. (Problema Mőcilor.) 136—140. old.

Erdély Romániához ítélt nyugati részén, amelyet a szerző a mőcök vidékének nevez, nagyon sürgős volna a lakosság gazdasági helyzetének fellendítése érdekében az út- és vasúthálózat bővebb kiépítése s ezzel az erdei termékek szállításának megkönnyítése.

Dan: A vadőrök. (Paznicii de vânătoare.) 141—144. old.

A szerző azt javasolja, vegyék fel a román alerdész szakiskolák tanulmányi rendjébe a vadászati és halászati ismereteknek legalább egy esztendei kötelező tanítását is.

Hrádek: Az elegyítés sikertelenségének az okai. (Některé příčiny nezdaru porostních směsí. 297—298. old.

Régebbi tapasztalatok alapján sok jól telepített állomány elegyítésének a sikertelenségét arra vezeti vissza, hogy tisztásokon történt a próbálkozás, az elegyített fajok aránya az uralkodóéhoz (pl. lúcfenyő) képest csekély volt, végül pedig elkésett a gyérités. Hiányos volt legtöbbször a záródás is, amely ugyan megfelelt a lúcfenyőnek, de a lombfák csoportos elegyítése szempontjából károsan ritka volt.

Koukol: Természetes újulattól származó bükkcsemeték. (Bukové sazenice z náletu.) 313—314. old.

Erdősítésekhez és csemetekerti iskolázáshoz igen jó sikerrel használhatók.

Němec: Magból kelt rezgőnyárfa iskolázása. (Osika ze semene — pikýrovaná.) 367—371. old.

Részletesen leírja a Nová Hut'pod Nižborem-i urad. erdőhivatal kerületében a rezgőnyár magjának vetése és csemetekerti iskolázása során szerzett tapasztalatait.

Melkus: Lomblevelűek csemetekerti nevelése. (Poslední zkušenosti s vypeštěním listnáců ve školkách.) 415—416. old.

Az utolsó 5 évben szerzett tapasztalatait ismerteti.

KÜLÖNFÉLÉK

HALÁLOZÁSOK.

Fischer Mihály nagybirtokos — amint erről, sajnos, elkésetten értesülünk — még a múlt év október havában Budapesten elhunyt. Egyesületünknek 20 évet meghaladó idő óta volt hűséges, áldozatkész tagja, kis erdőgazdaságát példás gondnal és szeretettel ápolta.

Schaffer Endre főerdőmérnök, a diójenői erdőhivatal vezetője, a magyar erdőmérnöki kar egyik sokoldalú gyakorlatot szerzett tagja, múlt évi december hó 11-én 57 éves korában tragikus hirtelenséggel elhunyt.

Matusovits Károly volt kincstári főerdőmérnök, földbirtokos, múlt évi december hó 18-án Alsóköröskényben (Dolné Krškany) életének 68. évében rövid, de súlyos szenvedés után meghalt. A Megboldogultban *Matusovits Péter* ny. miniszteri tanácsos fivérét gyászolja.

Iff. Kozáky Jenő erdőmérnök, kft. ügyvezető, múlt évi november hó 28-án 43 éves korában Pestszentimrén elhunyt.

Miltényi János m. kir. főerdőőr múlt évi december hó 26-án 49 éves korában Gödöllőn elhunyt. A kincstári alerdész-karnak egyik legkitűnőbb, példás buzgalmú tagja volt, aki a gödöllői József főhercegliget fejlesztésében is odaadó fáradozással vette ki részét.

Nyugodjanak békében!